

לכבוד יום הזכרון של הרב שלמה זלמן ברוין - שיעור 886

I. פסקיו שנמצא בשערים מצויינים בהלכה בענין ראש חודש

- (א) סעודת ראש חודש יש לעשות ביום דוקא דאין מקדשין החודש בלילה (דף ר"ה)
- (ב) הל' אין לומר בראש חודש עד הנץ החמה ולדידן חשיב ההליכה להרויח ממון דבר מצוה ומותר (ס)
- (ג) קידוש הלבנה שהיתה מכוסה בעבים ורשימה היה ניכר אפשר יכול לברך (דף ר"ז)
- (ד) קידוש הלבנה כל ליל ט"ז מותר ואין כאן חשש לומר ספק ברכות להקל דכל שהוא קביעות ויש צער גדול לבטל הקביעות אין אומרים ספק ברכות להקל ודקדק כן מגמרא (זרכות ס)
- (ה) לומר המימרא בגמרא (סנהדרין מ"ג) ברוך... אשר במאמרו בשם ומלכות הוי ברכה לבטלה (דף ר"ח)

II. פסקיו שנמצא בספרו שערים מצויינים בהלכה

- (א) מותר להכניס מים במקרר שיעשה קרח דבזמנינו שמשתמשים בהקרח ליתנו בכוס מים להקר המים לכן יש שם משקה עליו ושותים אותו כן אין זה נולד משא"כ בזמנם (שו"ת דובב משרים י"ה) שהיו רוצים שישאר נגלד וקרוש ולכן אין שם משקה עליו (פ - י"ח)
- (ב) עשה קשר אחד ועליו עניבה ראוי להחמיר לכתחלה מ"מ אין לגעור במי שעושה כן (פ - מ"ג)
- (ג) אסור לשפשף השיניים במברשת דהוא פסיק רישא להוציא דם מחניכים (פ - מ"ח) וע"ע באג"מ (ה - ק"ג)
- (ד) בית הכסא שנסתם ע"י נייר וכדומה מותר לדחוף בכלי המוכן לזה ולפותחו דהוי תיקון דרכון לכבוד הבריות (פ - ס"ט) וע"ע באג"מ (ד - מ - ט)
- (ה) בענין קבלת הסמיכה להיות מורה הוראה כתב אע"פ שאין לו סמיכה אם בקי דינו כמומחה (ח"מ כ"ה - ה) ואם אינו בקי בהוראה לא מהני הסמיכה (קפ"א - י"ג)
- (ו) מי שנתחלפו לו כליו במקומות שרבים מתאספין המנהג שאין מקפידין בדבר ומשתמש כל אחד בשל חבירו עד שיפגשו ומחליפין בחזרה (קפ"ג - ט"ז) וזה כהערוך השלחן וע"ע באג"מ (ה - ט - ז) דצריך תקנה על זה
- (ז) מותר להזכיר שמו של אותו האיש ושם אמו אע"ג דההמון עם נזהרים בזה דגם שאר בני אדם נקראים כן ובעל נפש ירחיק מזה (קס"ז - י"ד)
- (ח) אם אינו יודע יום מיתת אביו ואמו מותר לקבוע יום אחד לשניהם (רכ"א - ז)
- (ט) העיקר דששת מצות חיובן תמידי ולא יפסקו אפילו רגע אחד מהם (כ) שיש אלקות (כ) דאין זולתו (ג) והוא אחד (ג) לאהבו (פ) וליראתו (ו) ולא תתור (ב - ב) בשם החינוך

III. עוד פסקי רב ברוין מספרו שערים מצויינים בהלכה

- (א) אם יש חיוב לאכול בשר בשבת - עיין כרבינו יונה (זרכות ריש פ"ג) דאין חיוב לאכול בשר בשבת אמנם עיין בפתחי תשובה על או"ח (רמ"ז) שהביאו בשם שו"ת בית יעקב דאכילת בשר היא מן התורה והכל תלוי אם אכילה בשבת הוא משום עונג או שמחה ואם משום עונג כמו שכתב וקראת לשבת עונג וכיון דנפשו של אדם קץ מבשר בהמה אין כאן עונג (ט"ז - ט"ו)

(ב) פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום - עיין בשערי תשובה (רפ"ה - 3) בשם היש"ש דאם אינו יכול ללמוד שניהם רש"י ותרגום יקרא פירוש רש"י ולא תרגום אמנם הבה"ל כתב דנראה ללמוד התרגום מפני שיש כמה תיבות ופסוקים שאין עליהם רש"י ומי שלא השלים פרשת השבוע שמו"ת כתב בשו"ת מהרש"ם (רי"ג) דבשבת הבאה ישלים כסדרן וכמו שכתב הרמ"א (קל"ה - 3) דציבור שבטלו הקריאה יעשו כן בשבת הבאה (ט"ז - כ"ה - כ"ו)

(ג) מצוה על כל אדם לרחוץ בכל ערב שבת וכתב הדרכי משה (ר"ס) דמצוה היא ומקבל שכר אם מקיימה ולא נענש אם לא מקיימה ומנהג הדברי חיים לטבול סמוך לכניסת שבת כי אז מתגלה תוספות שבת (ט"ז - כ"ט, ל"ג)

(ד) שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול עיין בבאר היטב דמשמע דמנעלים אינם בכלל מלבושים ולכן אין צריך מנעלים מיוחד לשבת (ט"ז - ל"ז) וצריך בגדי ארוכים לכבוד שבת דבגדי קצרים דרך הריקים ופרוצים (ל"ח)

(ה) תנור גאז שנשאר הקדרה על השלהבת ששכח לכסותה בכיסויה כתב החזון איש (ל"ז - כ"ז) דדוקא שלא הגיע כמאכל בן דרוסאי בשעת קידש היום שהוא צאת הכוכבים אסור ואם הגיע למאכל בשעת צאת יש להתיר בדיעבד דלא גזרו על שבות בכין השמשות (ט"ז - מ"ח)

(ו) השתמשות במים חמים מן הכיור בשבת ע"י שהתינוק יפתח הכרוז לצורך עצמו עיין באשל אברהם (תניי"ג ע"ז) דכל פסיק רישא האיסור היא דהידיעה הוי ליה כרצון ומתכוין וכשאינו לו ידיעה מזה אין כאן איסור וכן כתב בשו"ת אבני נזר דבשבת הידיעה גורמת האיסור (מ"ג)

(ז) להוציא מים מוואטער פענטעין שעל ידי כן יבואו מים אחרים במקומו ומתקררים בכח חשמלי לא גרע מפתחת מקרר דיש להתיר (ט)

(ח) אם כבתה השלהבת בשבת שעליה עומדת הקדרה שכבר נתבשלה כל צרכה ועדיין רותחת באופן שאין כאן איסור בישול אלא איסור חזרה מותר לעמדה על כירה אחרת דנוהגין כהר"ן המבואר (רי"ג - 3) דבשבת עצמו ליכא איסור חזרה באופן זה וכ"כ באגלי טל (האופה כ"ג - מ"ט) דמותר אפילו לכירה אחרת

(ט) המשנה ברורה (רי"ס - ה) כתב דאסור ליתן כלי ובתוכו משקה צונן ולתחוב אותו בשבת לתוך מים חמים אפילו לא יבא לידי יד סולדת בו שזהו דרך הטמנה ממש אבל החזון איש (ל"ז - ל"ז) כתב דמותר

(י) שכח להפריש חלה ואם כבר חשכה או אפילו בין השמשות והוא בא"י אסור להפריש ולאכול ואם הוא בחוץ לארץ אוכל ומשייר חתיכה גדולה ובמוצאי שבת מפריש ממנה ומשייר ממנה מעט כדי ששיריה ניכרין (יו"ד שכ"ג - ה) ואם כבר קיבלה שבת בהדלקת נרות ועוד קודם ביהש"ש הוא קבלה בטעות ועיין בט"ז (ת"ר - 3) דקבלת שבת לא מהני למנוע שום מצוה וכל השבותין בטלין לגבי מצוה באופן זה (ט"ז - מ"ו)

(יא) מניח לישראל מומר לעשות לו מלאכתו - הביא המשנה למלך דעובר על לפני עור גם כשעושה מעצמו והפמ"ג כתב דדוקא באומר לו ולא בשותק ודעת הדרישה דדוקא כשנותן לו ולא כשעושה מעצמו (ט"ג - 3) ואבאר עוד מזה

(יב) ספק לפני עור מותר וכ"כ הריטב"א והחתם סופר והמנחת אלעזר והמשנה למלך דאיסור לפני עור קיל משאר איסורים

(יג) בשיטת הש"ך והדגול מרבבה דבמומר ליכא איסור מסייע האבני נזר הסביר הענין משום דליכא עליו ערבות וכ"כ התוספות (שנת ד) דהיכא דפשע חבירו לא יעשה הוא איסור קל כדי שיזכה חבירו דאין הוא בערבות עליו ולכן מותר להלוות למומר ברבית משום דלא מקרי אחיך

(יד) ועוד היתר בענין לפני עור כשיכול לעשות האיסור שלא על ידינו ודדוקא כשהאחר הוא נכרי ליכא על זה לפני עור משא"כ כשהאחרים ג"כ הם יהודים איכא איסור (ט)